

7. Měnové podmínky

Měnověpolitické sazby se ve 3. čtvrtletí dvakrát snížily.	V průběhu 3. čtvrtletí 2024 došlo ke dvěma snížením hlavních měnověpolitických sazeb o 0,25 p. b. Dvoutýdenní repo sazba tak ke konci září dosahovala 4,25 % ¹ , diskontní sazba 3,25 % a lombardní sazba 5,25 %. Kurz koruny vůči euru se v průběhu 3. čtvrtletí pohyboval v pásmu mezi 25,00 a 25,50 korunami. Za celé čtvrtletí kurz dosáhl průměru 25,20 CZK/EUR. Koruna tak vůči euru mezičtvrtletně oslabilo o 24 haléřů (1,0 %) a meziročně byla slabší o 1 korunu 6 haléřů (4,4 %). Kurz koruny vůči americkému dolaru během 3. kvartálu postupně oslabilo z úrovně okolo 23,30 CZK/USD na hladinu 22,50 CZK/USD. V průměru dosáhl kurz 22,94 CZK/USD. Mezičtvrtletně došlo k posílení o 24 haléřů (1,0 %), meziročně byl kurz koruny vůči dolaru slabší o 77 haléřů (3,5 %).
Snižovaly se výnosy vládních dluhopisů.	Spolu s měnověpolitickými sazbami se směrem dolů pohybovaly také úrokové sazby mezibankovního trhu. Výrazněji klesaly sazby depozit s delší splatností ² (1 rok a 6 měsíců), čímž se otočila situace oproti 2. kvartálu. Rozdíly ale nebyly příliš velké. Roční sazba PRIBOR klesla o 0,84 p. b., zatímco tříměsíční PRIBOR byl nižší o 0,73 p. b. Výnosy vládních dluhopisů se ve 3. čtvrtletí také snižovaly. Dluhopisy se splatností do 2 let byly ke konci září úročeny 3,50 % (-0,71 p. b.), ty se splatností mezi 2 a 5 lety byly úročeny 3,47 % (-0,65 p. b.) a dluhopisy s dlouhodobou splatností 3,77 % (-0,44 p. b.).
Mezi vklady je patrné oživení růstu vkladů nerezidentů.	Úrokové sazby na vkladech domácností ve 3. čtvrtletí pokračovaly v poklesu. Jednodenní vklady byly ke konci září v průměru úročeny 1,31 % (-0,12 p. b.). Průměrné úročení běžných účtů, které dlouhodobě zůstává blízko nule, se ve 3. čtvrtletí snížilo na 0,13 %. U vkladů s dohodnutou splatností celkově průměrné úročení kleslo o 0,69 p. b. na 3,61 %. Situace u vkladů nefinančních podniků byla velmi podobná – úročení běžných účtů kleslo do konce září o 0,12 p. b. na 0,69 % a vkladů s dohodnutou splatností o 0,76 p. b. na 3,79 %. Celkový objem vkladů byl ke konci 3. čtvrtletí meziročně vyšší o 473,6 mld. korun (6,8 %). Netermínované vklady byly vyšší o 322,8 mld. (7,6 %) a ty termínované o 150,8 mld. (5,6 %, poprvé od 3. čtvrtletí 2021 byl procentní meziroční přírůstek termínovaných vkladů nižší než těch netermínovaných). Vklady nefinančních podniků se meziročně zvýšily o 89,5 mld. korun (6,3 %), domácností ³ o 267,9 mld. (7,5 %) a vládních institucí o 86,6 mld. (7,9 %). Výrazně meziročně posílily vklady nerezidentů (+54,2 mld. korun, 22,7 %), které ale představují naprostou menšinu (4,0 %) z celkového objemu vkladů v českých bankách. Pokles objemu vkladů byl zaznamenán u finančních institucí (-25,3 mld. korun, -4,8 %).
Nové hypoteční smlouvy se z většiny týkaly ostatních nových ujednání.	Úrokové sazby úvěrů pro domácnosti se snižují jen velmi zvolna. V případě úvěrů na spotřebu průměrné úročení ke konci září 2024 dosahovalo 8,70 %, což bylo mezičtvrtletně o 0,21 p. b. méně. Jen kosmetické byly změny úročení také u úvěrů na bydlení (-0,09 p. b.). Ke konci září průměrná úroková sazba dosahovala 4,92 %. Oproti vrcholu, kterého dosáhlo průměrné úročení úvěrů na bydlení ke konci září 2023, se sazba snížila o 0,59 p. b. Dynamika objemu poskytnutých úvěrů zpomalila. Objem poskytnutých úvěrů na spotřebu byl ke konci září meziročně vyšší o výrazných 8,7 %, což byl ale nejnižší přírůstek od konce 1. čtvrtletí 2023. Meziroční přírůstek objemu úvěrů na bydlení, které v portfoliu domácností představují většinu zadlužení, ke konci září oslabil na 3,5 %. Velké zpomalení bylo zaznamenáno především u hypotečních úvěrů (3,2 %, nejnižší přírůstek v celé časové řadě), zatímco úvěry ze stavebního spoření vzrostly o 30,9 % ⁴ . Ve 3. čtvrtletí byly uzavřeny nové hypoteční smlouvy

¹ Není-li uvedeno jinak, je zdrojem údajů v této kapitole databáze ARAD České národní banky. Hodnoty směnných kurzů jsou rovněž převzaty od ČNB.

² Není-li uvedeno jinak, je změnou úrokových sazeb myšlen rozdíl mezi hodnotou ke dni 30. 9. 2024 a 30. 6. 2024.

³ Obyvatelstvo včetně živnostníků.

⁴ Dvouciferné tempo si drží úvěry ze stavebních spoření od konce roku 2022. Jejich maximální úročení je zákonem omezeno, takže se ve srovnání s hypotečními úvěry staly pro dlužníky výhodnějším nástrojem financování.

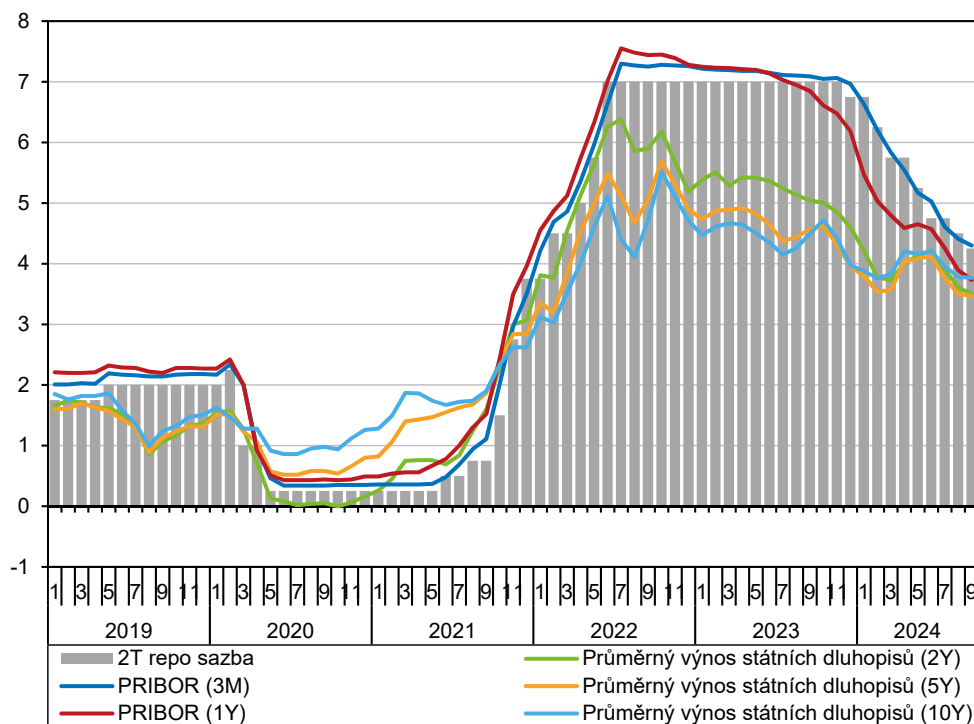

v hodnotě 144,1 mld. korun (meziročně +67,2 mld.). Z toho 62,6 mld. korun byly čisté nové úvěry⁵ (+33,7 mld.). Většinu nových smluv tvořila ostatní nová ujednání (70,5 mld. korun). Uzavřeno jich bylo meziročně o 27,6 mld. více, což je po 2. čtvrtletí 2020 největší zaznamenaný přírůstek, a pokračovala tak vlna sjednávání nových podmínek úvěru uzavřených v době nízkých úrokových sazeb. Ve 3. čtvrtletí byly také refinancovány úvěry v hodnotě 11,0 mld. korun (+5,9 mld.).

Úrokové sazby úvěrů pro nefinanční podniky klesaly.

Úrokové sazby úvěrů poskytovaných nefinančním podnikům klesaly ve 3. čtvrtletí výrazněji. Úvěry v objemu do 7,5 mil. korun byly ke konci září v průměru úročeny 6,42 % (-0,52 p. b.), ty mezi 7,5 a 30 mil. měly průměrný úrok 6,16 % (-0,80 p. b.) a ty nad 30 mil. byly úročeny 5,98 % (-0,78 p. b.). Celkový objem úvěrů a pohledávek nefinančních podniků byl ke konci září meziročně vyšší o 6,8 % a pokračovalo mírné oživení růstu objemu úvěrů poskytnutých v korunách (1,3 %). Objem úvěrů poskytnutých nefinančním podnikům v cizí měně byl meziročně vyšší o 12,5 % a jejich podíl na celkovém objemu opět mírně stoupl na 52,3 %⁶. Dvouciferným tempem nadále meziročně rostl objem úvěrů poskytnutých v informačních a komunikačních činnostech (33,3 %), ubytování, stravování a pohostinství (15,5 %), v profesních, vědeckých, technických a administrativních činnostech (11,5 %) a v činnostech v oblasti nemovitostí (10,5 %). Kromě těžby a dobývání, která prochází dlouhodobým útlumem (-6,3 %), klesal objem poskytnutých úvěrů v odvětví výroby a rozvodu elektřiny, plynu, tepla, vzduchu, vody a odpadních vod (-2,9 %) a ve velkoobchodě a maloobchodě a opravách a údržbě motorových vozidel (-2,7 %).

Graf č. 16 Tržní úrokové sazby (v %)

Zdroj: ARAD, ČNB

⁵ V nových smlouvách jsou zahrnuty i refinancované úvěry a ostatní ujednání. Refinancované úvěry zahrnují stávající smlouvy sjednané nově u jiné banky, zatímco ostatní nová ujednání jsou stávající smlouvy sjednané s novými podmínkami u stejné banky.

⁶ Úvěry v cizí měně začaly prudce růst po začátku opětovného zvyšování měnověpolitických sazeb v červnu 2021.